

Tweede Kamer der Staten –Generaal
Vaste Commissie voor Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20018
2500 EA 's Gravenhage

Betreft: Inbreng voor het debat op 9 september 2020 in uw kamer over marktordening op het spoor

Datum: 5 september 2020

Geachte leden van de Vaste Commissie voor Infrastructuur en Waterstaat,

Op 9 september 2020 vindt in uw kamer een AO plaats over marktordening op het spoor na 2024. Bij dergelijke majeure veranderingen op het spoor vragen wij uw aandacht om de belangen van de reizigers met een handicap goed te waarborgen.

Zoals u weet zijn er nog substantiële stappen te maken, in het bijzonder op het regionale net, om toegankelijkheid op het spoor te realiseren en naar de toekomst toe ook te waarborgen. In dit kader verwijzen we naar de motie van Stieneke van der Graaf van vorig jaar die door uw kamer met algemene stemmen is aangenomen (Van der Graaf/Van den Berg (Kamerstuk 24 170, nr 213). Spoedige uitvoering van deze motie is nodig om de toegankelijkheid op het spoor daadwerkelijk te concretiseren en naar een aanvaardbaar niveau te brengen. Zodat reizigers met een beperking op voet van gelijkheid met anderen kunnen reizen met het openbaar vervoer. Alleen zo kunnen we met de bestaande vervoerders bouwen aan het realiseren van (zelfstandige) toegankelijkheid. Met iedere

verandering op het spoor is het nodig na te gaan wat dit betekent voor de toegankelijkheid voor iedere gebruiker.

Recent besluit met betrekking tot HRN

Het kabinet heeft onlangs besloten om NS de Hoofdrailnetconcessie na 2024 te laten rijden, dit is een besluit waar we vanuit het perspectief van toegankelijkheid erg blij mee zijn. De NS is voor ons een betrouwbare partner gebleken. Er is een gestructureerd overleg met ons als ervaringsdeskundigen gegroeid, er wordt consequent gewerkt aan een programma van uitrol naar volledige en zelfstandige toegankelijkheid, er wordt op basis van wensen van ervaringsdeskundigen verder gewerkt aan verbetering van alle toegankelijkheidsaspecten zoals communicatie. In verschillende fases van besluitvorming wordt ervaringsdeskundigen gevraagd inbreng te geven. De NS weet ons te vinden en wij weten de NS te vinden bij onverwachte 'calamiteiten'. Elk jaar wordt het reizen met de trein toegankelijker: de informatie over reizen met een beperking op o.a. de website is enorm verbeterd, elk jaar zijn er meer stations met reisassistentie, bij nieuwe treinen is er steeds meer aandacht voor toegankelijkheid en er komt steeds betere reisinformatie beschikbaar waar rolstoelgebruikers baat bij hebben. Een dergelijke werkwijze is een randvoorwaarde om toegankelijkheid te realiseren en te houden. We staan hierbij stil om aan te geven dat realiseren van toegankelijkheid commitment vraagt van partijen. Het organiseren van vertegenwoordiging en inbreng van ervaringsdeskundigen is niet alleen bij de NS nodig maar ook bij de regionale vervoerders en bij nieuwe aanbieders op het spoor. Het is ook een verplichting vanuit het VN-verdrag Handicap. Zie het 10 punten plan van Stieneke van der Graaf.

Open Toegang

In dit kader signaleren we dat Open Toegang (HRN, regionaal en internationaal) en de extra mogelijke decentralisaties de toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor mensen met een beperking onder druk zetten.

Zoals hiervoor aangegeven is een goed georganiseerd overleg in alle fases van het proces en op verschillende niveaus met Consumenten- en reizigersorganisaties noodzakelijk voor het realiseren van goede toegankelijkheid. Op het hoofdrailnet is het Landelijk Overleg Consumentenorganisaties Openbaar Vervoer (Locov) een onmisbaar onderdeel. Op deze manier zijn consumenten- en reizigersorganisaties vroegtijdig en actief betrokken bij de plannen van NS en kunnen belangenorganisaties die mensen met een beperking vertegenwoordigen de toegankelijkheid van de deur-tot-deur reis op de agenda houden.

Wij hebben geconstateerd dat een dergelijke vorm van consultatierecht niet bestaat voor Open Toegang aanbieders. Nu er veel meer ruimte komt voor Open Toegang neemt het belang van dit punt toe. Hoe kunnen mensen met een beperking bij deze vervoerders hun belangen onder de aandacht brengen als er geen verplicht gremium is waar dit mogelijk wordt gemaakt? Wij vragen u dan ook met klem om ervoor te zorgen dat het consultatierecht van Consumenten- en reizigersorganisaties bij de Spoorordening vast wordt gelegd voor Open Toegang vervoerders zodat we de belangen van reizigers met een beperking ook bij nieuwe treinvervoerders die in Open Toegang gaan rijden onder de aandacht kunnen brengen. Daarnaast vragen we u te waarborgen dat de nieuwe eisen uit het BTOV ook voor vervoerders geldt die zich inschrijven voor de Open Toegang.

Toegankelijkheid als landelijke basisvoorziening snel regelen

Er is nog geen nieuw Besluit Toegankelijkheid Openbaar Vervoer (BTOV) en wij zijn bang dat het basisniveau voor toegankelijkheid niet voldoende wordt verhoogd. Er zijn nog altijd grote verschillen tussen de verschillende OV-vervoerders en concessies op toegankelijkheid als het gaat om toiletten in treinen en voorwaarden voor hulp bij in- en uitstappen en begeleiding door het station. Wij willen u dan ook vragen om de eerdergenoemde en met algemene stemmen aangenomen Kamermotie Van der Graaf/Van den Berg (Kamerstuk 24 170, nr 213) die de regering verzoekt om concrete afspraken te maken over hogere minimumeisen van toegankelijkheid bij aanbestedingen in het OV opnieuw onder de aandacht te brengen. Wij doen er alles aan om ervoor te zorgen dat mensen met een beperking in het hele land normaal met het OV kunnen reizen en dat ze niet bij elke vervoerder te maken krijgen met andere regels en uitzonderingen. Wij verzoeken u om aan de Staatssecretaris te vragen hoe zij dit basisrecht voor mensen met een beperking realiseert nu er nog meer concurrentie op het spoor komt door Open Toegang en mogelijke decentralisaties van lijnen in de nabije toekomst.

Namens de regionale belangenbehartigers aangesloten bij het netwerk van de Coalitie voor Inclusie wensen wij u een goed debat,

Hoogachtend,

Margit van Hoeve (contactpersoon)

E-mail: Margitvanhoeve@gmail.com

Tel: 0640725710